

Takuupantti Oy
Eerikinkatu 7
20100 Turku

Päätös Takuupantti Oy:tä (y-tunnus (3330399-9) koskevassa valvonta-asiassa

1 Asia

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, jäljempänä *rahanpesulaki, ResL*) mukaisen hallinnollisen seuraamuksen määrääminen Takuupantti Oy:lle.

2 Selvitykset

Takuupantti Oy:n riskiarvio, toimitettu 16.2.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 16.2.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 19.2.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 21.2.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 11.3.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 18.3.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 26.4.2026.

Takuupantti Oy:n selvitys 28.5.2024.

Tarkastuskertomus (ESAVI/3543/2024) 18.7.2024.

Takuupantti Oy:n selvitys 2.4.2026.

Takuupantti Oy:n tilinpäätös 1.1.2024-31.12.2024.

3 Ratkaisu ja perustelut

3.1 Päätös

Lupa- ja valvontavirasto määrää Takuupantti Oy:n maksettavaksi kolmenkymmenenkolmen tuhannen (33 000) euron suuruisen seuraamusmaksun.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle ja sen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Seuraamusmaksun määrää Etelä-Suomen aluehallintoviraston sijaan Lupa- ja valvontavirasto. Organisaatiouudistuksen seurauksena aluehallintovirastojen toiminta päättyi

vuoden 2025 lopussa ja niiden rahanpesulain mukaiset valvontatehtävät siirtyivät Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontavirasto aloitti toimintansa 1.1.2026.

3.2 Perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto suoritti Takuupantti Oy:hyn (jäljempänä *ilmoitusvelvollinen, yritys*) rahanpesulain noudattamista koskevan tarkastuksen. Tarkastus toteutettiin selvityspyynnöin (1.2.2024, 1.3.2024, 4.4.2024 ja 15.5.2024) sekä yrityksen toimipisteessä 14.3.2024 järjestetyllä tarkastuksella.

Tarkastus toteutettiin, sillä Takuupantti Oy on panttilainauslaitoksista annetussa laissa (1353/1992) tarkoitettu panttilainauslaitos ja siten rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdan tarkoittama ilmoitusvelvollinen.

Tarkastuskertomus (ESAVI/3543/2024) valmistui 18.7.2024, jota ennen yritykselle annettiin mahdollisuus kommentoida tarkastuskertomusluonnosta. Tarkastushavainnot ilmenevät tarkemmin tarkastuskertomuksesta.

Tarkastuksessa aluehallintovirasto havaitsi ilmoitusvelvollisen laiminlyöneen tai rikkoneen:

1. ResL 2 luvun 3 §:ää riskiarvion laatimisesta sekä ResL 3 luvun 1 §:ää rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien yksilöimisestä ja arvioimisesta;
2. ResL:n 3 luvun 2 §:ää siltä osin, kun ilmoitusvelvollinen ei ollut tunnistanut asiakasta taikka todentanut asiakkaiden henkilöllisyyksiä;
3. ResL:n 3 luvun 13 §:ää, kun ilmoitusvelvollisella ei ollut olemassa asianmukaisia riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvia menettelyjä sen toteamiseksi, onko asiakas tai tämän tosiasiallinen edunsaaja poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö tai tällaisen henkilön perheenjäsen tai yhtiökumppani; sekä
4. ResL 3 luvun 4 §:ää, kun ilmoitusvelvollinen ei ollut täyttänyt selonottovelvollisuuttaan ja ResL 4 luvun 1 §:ää, kun ilmoitusvelvollinen ei ollut tehnyt ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista.

Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (530/2025) 32 §:n mukaan aluehallintovirastojen vireillä olevat asiat siirtyivät Lupa- ja valvontavirastolle, kun aluehallintovirastojen toiminta päättyi vuoden 2025 lopussa. Lupa- ja valvontavirasto varasi 4.3.2026 päivätyllä kuulemiskirjeellä Takuupantti Oy:lle tilaisuuden ennen asian ratkaisemista lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Ilmoitusvelvollisen antama kirjallinen selvitys kirjattiin saapuneeksi Lupa- ja valvontavirastoon 2.4.2026.

3.2.1 Riskiarviota ja riskiperusteista arviointia koskevat puutteet

ResL:n 2 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on laadittava riskiarvio rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi. Riskiarvio on päivitettävä säännöllisesti. Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on otettava riskiarvion laadinnassa huomioon toimintansa luonne, koko ja laajuus. Ilmoitusvelvollisella on

oltava edellä mainitut tekijät huomioon ottaen riittävät toimintaperiaatteet, menettelytavat ja valvonta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi.

ResL:n 3 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on asiakassuhteeseen liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä arvioidessaan otettava huomioon uusiin ja jo olemassa oleviin asiakkaisiin, maihin tai maantieteellisiin alueisiin, tuotteisiin, palveluihin ja liiketoimiin sekä jakelukanaviin ja teknologioihin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit (riskiperusteinen arviointi). Pykälän 4 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on voitava osoittaa valvontaviranomaiselle, että ilmoitusvelvollisen rahanpesulaissa säädetyt asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät ovat riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kannalta.

Tarkastushavaintojen perusteella ilmoitusvelvollisen laatima riskiarvio on sisällöltään erittäin suppea. Riskiarviossa on ainoastaan nimetty ilmoitusvelvollisen palvelut ("Panttilaina", "Merkkilaukun aitoutus" ja "Käytetyn tavarahan myynti") ja annettu niille numeerinen arvio uhkan ja haavoittuvuuden asteesta sekä riskitasosta. Arvioita ei kuitenkaan ole perusteltu sanallisesti.

Riskiarviossa kaikki asiakkaat on ryhmitelty yhteen kategoriaan ("Yksityisasiakkaat"), ja niiden riskitasoksi on merkitty neliportaisella asteikolla alin taso (1). Tälle arviolle ei ole esitetty sanallisia perusteluja, eikä riskiarviossa ole tunnistettu tai arvioitu yhtään asiakkaaseen liittyvää yksilöityä riskiä.

Riskiarviota täydentää tarkastuksella esitetty ja aluehallintovirastolle 18.3.2024 toimitettu asiakirja "TIE-esitys". Asiakirjassa on kuvattu ilmoitusvelvollisen prosesseja sekä vähäisesti ryhmitelty esineitä ja asiakkuuksia eri kategorioihin. Asiakirjan näkökulma on kuitenkin ensisijaisesti liiketoiminnallinen ja ohjeistava. Asiakirjassa ei nimenomaisesti tunnisteta ja arvioida asiakassuhteisiin liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä riittävällä tasolla.

Asiassa saadun selvityksen perusteella riskiarvio ja sitä täydentävä asiakirja ovat jääneet sisällöltään puutteellisiksi, eikä niiden voida katsoa täyttävän rahanpesulaissa säädettyä velvoitetta tunnistaa ja arvioida omaan toimintaan ja asiakassuhteisiin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.

Ilmoitusvelvollisen 2.4.2026 Lupa- ja valvontavirastolle toimittamassaan selvityksessä ilmoitusvelvollinen ei ole ottanut kantaa riskiarviota ja asiakassuhteen riskiperusteista arviointia koskeviin laiminlyönteihin, vaan se on yleisesti viitannut tarkastuksen ESAVI/3543/2024 yhteydessä jo annettuihin selvityksiin. Lisäksi ilmoitusvelvollinen kertoo, että se on tarkastuksen aikana ja tämän jälkeen korjannut sen toiminnassa havaitut puutteet.

3.2.2 Asiakkaan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista koskevat puutteet

ResL 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan ilmoitusvelvollisella ei saa olla anonyymeja asiakkuuksia. Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys vakituista asiakassuhdetta perustettaessa. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on tunnistettava satunnainen asiakas, kun liiketoimen suuruus tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruus yhteensä on vähintään 10 000 euroa. Pykälän 4 momentin mukaan

ilmoitusvelvollisen tulee tunnistaa asiakkaansa ja todentaa asiakkaan henkilöllisyys asiakassuhdetta perustettaessa taikka viimeistään ennen kuin asiakas saa määräysvaltaansa liiketoimeen sisältyvät varat tai muun omaisuuden tai ennen kuin liiketoimi on suoritettu loppuun.

ResL 3 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista on säilytettävä nimi, syntymäaika, henkilötunnus ja osoite (1 kohta) sekä henkilöllisyyden todentamisessa käytetyn asiakirjan nimi, asiakirjan numero tai muu tunnistetieto ja myöntäjä taikka kopio asiakirjasta tai jos asiakas on etätunnistettu, tiedot todentamisessa käytetystä menettelystä tai lähteistä (7 kohta).

ResL 3 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on voitava osoittaa valvontaviranomaiselle tai valvomaan asetetulle, että asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät ovat riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kannalta.

Tarkastushavaintojen perusteella ilmoitusvelvollisella ei ole ollut selkeitä asiakkaan tuntemistoimia koskevia menettelyitä koskien huutokaupattavien panttiesineiden ostajia. Kertaluontoisia panttiesineiden ostajia voidaan pitää ilmoitusvelvollisen satunnaisina asiakkaisina, jolloin asiakkaan tuntemistoimet tulee kohdistaa asiakkaisiin, mikäli liiketoimen vähintään 10 000 euron kynnyksarvo täyttyy. Puutteellisten menettelyjen vuoksi ilmoitusvelvollisella on ainakin lokakuussa 2023 ollut yksi anonyymiksi jäänyt käteisasiakas, joka olisi tullut tunnistaa. Ilmoitusvelvollinen ei ollut tunnistanut asiakasta taikka todentanut tämän henkilöllisyyttä, vaikka se oli myynyt tälle panttikuittiin 127912 merkityn arvokellon ja vastaanottanut asiakkaalta käteisenä 17 500 euroa.

Tarkastushavaintojen perusteella ilmoitusvelvollinen on tunnistanut sen varsinaiset panttilainausasiakkaat asianmukaisesti. Ilmoitusvelvollinen on kertonut myös todentaneensa asiakkaiden henkilöllisyydet lainasopimuksen solmimisen yhteydessä, mutta se ei ollut dokumentoinut henkilöllisyyden todentamisessa käytettyjä asiakirjoja koskevia yksilöintitietoja taikka säilyttänyt kopiota asiakirjasta. Näin ollen ilmoitusvelvollinen ei voinut luotettavasti osoittaa, että asiakkaiden henkilöllisyydet olisi tosiasiaassa todennettu.

Ilmoitusvelvollisen 2.4.2026 Lupa- ja valvontavirastolle toimittamassaan selvityksessä ilmoitusvelvollinen ei ole ottanut kantaa asiakkaan tunnistamiseen ja henkilöllisyyden todentamiseen, vaan se on yleisesti viitannut tarkastuksen ESAVI/3543/2024 yhteydessä jo annettuihin selvityksiin. Lisäksi ilmoitusvelvollinen kertoo korjanneensa sen toiminnassa havaitut puutteet. Ilmoitusvelvollisen viittaamassa, 28.5.2024 päivätyssä selvityksessä ilmoitusvelvollinen kertoo, että asiakkaat on tunnistettu ja näiden henkilöllisyys on todennettu, mutta järjestelmään ei ole kirjattu tunnistusasiakirjan myöntäjää tai numeroa, vaan pelkästään asiakkaan syntymäaika ja henkilötunnus. Tarkastuskäynnin jälkeen ilmoitusvelvollinen on ottanut käyttöönsä paperisen asiakkaan tunnistuslomakkeen, joka täytetään yhdessä asiakkaan kanssa panttaushetkellä.

3.2.3 Asiakkaan poliittisen vaikutusvallan toteamista koskevat puutteet

ResL 3 luvun 13 §:n mukaan ilmoitusvelvollisella tulee olla asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat menettelyt sen toteamiseksi, onko asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja, tai onko hän ollut poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, poliittisesti

vaikutusvaltaisen henkilön perheenjäsen tai poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppani (PEP).

Tarkastuksella ilmoitusvelvollinen kertoi selvittäneensä asiakkaiden poliittisen vaikutusvallan kysymällä sitä asiakkaalta asiakassuhdetta perustettaessa. Myös ilmoitusvelvollisen riskiarvioon sisältyi poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin liittyvä kirjaus ”*Tiedustelemme taustaa ja kirjaamme ylös.*”, mutta muutoin riskiarviossa ei ollut käsitelty poliittiseen vaikutusvaltaisiin henkilöihin mahdollisesti liittyviä riskitekijöitä taikka varsinaisesti arvioitu tarvetta todeta asiakkaan poliittinen vaikutusvalta.

Tarkastuksella kerrotusta ja riskiarvioon sisältyvästä kirjauksesta huolimatta tarkastuksella ei saatu näyttöä yhdenkään asiakkaan poliittisen vaikutusvallan selvittämisestä, sillä ilmoitusvelvollisen mahdollisesti saamia vastauksia ei ollut dokumentoitu, mikäli se oli asiaa selvittänyt. Näin ollen ilmoitusvelvollinen ei voinut luotettavasti osoittaa, että sillä olisi olemassa asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat PEP-menettelyt.

Ilmoitusvelvollisen 2.4.2026 Lupa- ja valvontavirastolle toimittamassaan selvityksessä ilmoitusvelvollinen ei ole ottanut kantaa asiakkaan poliittisen vaikutusvallan toteamiseen, vaan se on yleisesti viitannut tarkastuksen ESAVI/3543/2024 yhteydessä jo annettuihin selvityksiin. Lisäksi ilmoitusvelvollinen kertoo tarkastuksen jälkeen korjanneensa sen toiminnassa havaitut puutteet.

3.2.4 Selonottovelvoitteen täyttämiseen ja epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen tekemiseen liittyvät puutteet

ResL 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on hankittava tietoja asiakkaansa toiminnasta, liiketoiminnan laadusta ja laajuudesta sekä perusteista palvelun tai tuotteen käyttämiselle. Pykälän 3 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on erityisesti kiinnitettävä huomiota liiketoimiin, jotka rakenteeltaan tai suuruudeltaan taikka ilmoitusvelvollisen koon tai toimipaikan osalta ovat epätavallisia. Samoin on meneteltävä, jos liiketoimilla ei ole ilmeistä taloudellista tarkoitusta tai ne eivät sovi yhteen sen kokemuksen tai tietojen kanssa, jotka ilmoitusvelvollisella on asiakkaasta. Tarvittaessa liiketoimeen liittyvien varojen alkuperä on selvitettävä.

ResL 4 luvun 1 §:n mukaan ilmoitusvelvollisen on täytettyään ResL 3 luvun 4 §:n 3 momentissa säädetyn selonottovelvollisuuden viipymättä ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle epäilyttävästä liiketoimesta. Ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta on tehtävä riippumatta siitä, onko asiakassuhde perustettu tai siitä kieltäydytty tai onko liiketoimi suoritettu, keskeytetty tai siitä kieltäydytty.

ResL 3 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista on säilytettävä tiedot asiakkaan toiminnasta, perusteet liiketoimen tai palvelun käytölle ja tiedot varojen alkuperästä sekä muut asiakkaan tuntemiseksi hankitut tarpeelliset tiedot (8 kohta) sekä selonottovelvollisuuden täyttämiseksi hankitut välttämättömät tiedot (9 kohta).

Tarkastushavaintojen perusteella ilmoitusvelvollisen noudattamat menettelytavat rahanpesun riskin vähentämiseksi ja hallitsemiseksi ovat riittämättömiä. Tarkastuksella ilmoitusvelvollinen kuvasi pantattavien esineiden kohdalla noudatettuja menettelytapoja selonottovelvollisuuden täyttämiseksi, mutta tarkastuksella ei saatu näyttöä selonottovelvollisuuden täyttämisestä

muiden kuin arvopaperien panttausten osalta. Koruihin, kelloihin tai muuhun vastaavaan irtaimistoon liittyvästä selonottovelvoitteen täyttämisestä ei saatu näyttöä, sillä ilmoitusvelvollisen mahdollisesti suullisesti saamia taikka asiakkaan esittämiä kirjallisia selvityksiä ei ollut dokumentoitu ja säilytetty.

Tarkastushetkellä ilmoitusvelvollisella ei ollut lainkaan menettelytapoja asiakkaan tuntemiseksi ja selonottovelvollisuuden täyttämiseksi koskien panttiesineiden realisointia. Tästä syystä ilmoitusvelvollinen ei ollut lainkaan selvittänyt liiketoimen taustoja tai liiketoimeen käytettävien varojen alkuperää tilanteissa, joissa asiakas on suorittanut vähintään 10 000 euron suuruisen oston joko yhtenä suorituksena tai toisiinsa kytkeytyvinä suorituksina. Tämän vuoksi ilmoitusvelvollinen on myynyt panttiesineen 127912 anonyymiksi jääneelle ostajalle 17 500 euron hintaan ilman, että liiketoimeen käytettyjen varojen alkuperää olisi millään tavalla selvitetty.

Ilmoitusvelvollisen riskialtis toiminta huomioon ottaen ilmoitusvelvollisen olisi tullut täyttää selonottovelvoitteen huoolellisesti sekä säilyttää selonottovelvoitteen täyttämiseksi hankitut tiedot rahanpesulain edellyttämällä tavalla. Nyt ilmoitusvelvollinen ei voinut luotettavasti osoittaa, että se olisi asianmukaisesti täyttänyt selonottovelvoitteen.

Selonottovelvoitteen täyttämisen jälkeen ilmoitusvelvollisen olisi tullut myös arvioida tarvetta tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta. Esimerkiksi aiemmin mainittuun panttiesineeseen 127912 liittyvä 17 500 euron suuruinen käteiskauppa on suuruutensa ja maksutapansa vuoksi niin poikkeuksellinen, että ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta olisi tullut tehdä, sillä luotettavaa selvitystä varojen laillisesta alkuperästä ei ollut hankittu tai saatu. Ilmoitusvelvollinen ei kuitenkaan ollut tehnyt ainuttakaan ilmoitusta epäilyttävistä liiketoimista. Takuupantti Oy:n noudattamia menettelytapoja ilmoitusvelvollisuutensa täyttämiseksi ei voida pitää riittävinä, sillä ilmoitusvelvollinen ei ole voinut osoittaa hankkineensa sellaista luotettavaa selvitystä, jonka perusteella se olisi voinut jättää ainakaan arvokkaampia liiketoimia koskevat ilmoitukset tekemättä.

Ilmoitusvelvollinen ei ole 2.4.2026 Lupa- ja valvontavirastolle toimittamassaan selvityksessä ottanut kantaa selonottovelvoitteen tai ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseen. Sen sijaan se viittaa yleisesti tarkastuksen ESAVI/3543/2024 yhteydessä aiemmin antamiinsa selvityksiin. Lupa- ja valvontavirasto on jo arvioinnissaan ottanut huomioon kaikki tarkastuksen yhteydessä esitetyt selvitykset.

Lisäksi ilmoitusvelvollinen kertoo 2.4.2026 toimittamassaan selvityksessä korjanneensa tarkastuksen jälkeen toiminnassaan havaitut puutteet.

4 Johtopäätös

Maaliskuussa 2024 suoritettussa tarkastuksessa ilmoitusvelvollisen on havaittu laiminlyöneen useita rahanpesulain keskeisimpiä velvoitteita.

Ilmoitusvelvollisella on ollut rahanpesulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu velvollisuus laatia riittävä riskiarvio ja päivittää sitä säännöllisesti. Lisäksi ilmoitusvelvollisella on ollut rahanpesulain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu velvollisuus tuntea asiakas ja yksilöidä ja arvioida rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä. Koska ilmoitusvelvollisen riskiarvio on ollut riittämätön, eikä ilmoitusvelvollinen ollut riskiarviossaan tai muussakaan asiakirjassa arvioinut

asiakassuhteisiin liittyviä riskejä riittävästi, Lupa- ja valvontavirasto katsoo ilmoitusvelvollisen laiminlyöneen ResL 2 luvun 3 §:ää sekä 3 luvun 1 §:ää.

Ilmoitusvelvollisella on ollut rahanpesulain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettu velvollisuus tunnistaa asiakkaansa ja todentaa heidän henkilöllisyytensä. Velvollisuus on koskenut sen kaikkia panttilainausasiakkaita sekä niitä huutokaupattujen esineiden ostajia, joiden liiketoimien arvo on ollut vähintään 10 000 euroa.

Ilmoitusvelvollinen on tarkastuksella kertonut todentaneensa panttilainausasiakkaidensa henkilöllisyydet, mutta se ei ollut dokumentoinut henkilöllisyyden todentamisessa käytetyn asiakirjan yksilöintitietoja.

Rahanpesulain 3 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on voitava osoittaa valvontaviranomaiselle, että sen asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät ovat riittäviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kannalta. Saman luvun 3 §:n 1 ja 2 momentin mukaan asiakkaan tuntemista koskevat tiedot on säilytettävä.

Lupa- ja valvontavirasto pitää sinänsä uskottavana ilmoitusvelvollisen tarkastuksella esittämää selvitystä siitä, että asiakkaan henkilöllisyys olisi todennettu asiakassuhdetta perustettaessa. Edellä esitetyn sääntelyn perusteella Lupa- ja valvontavirasto kuitenkin katsoo, että ilmoitusvelvollinen on suorittanut vain sellaiset tuntemistoimet, joiden toteuttamisesta se kykenee esittämään luotettavan näytön. Koska asiakkaiden henkilöllisyyden todentamisesta ei ole esitetty tällaista näyttöä, Lupa- ja valvontavirasto katsoo ilmoitusvelvollisen laiminlyöneen ResL 3 luvun 2 §:ää asiakkaiden henkilöllisyyden todentamisesta. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto katsoo ilmoitusvelvollisen laiminlyöneen ResL 3 luvun 2 §:n velvoitetta tunnistaa asiakas kynnyksarvon ylittäviä liiketoimia suorittaneiden ostajien osalta.

Ilmoitusvelvollisella on ollut ResL 3 luvun 13 §:n mukainen velvollisuus luoda asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat menettelyt sen toteamiseksi, onko asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja, tai onko hän ollut poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön perheenjäsen tai poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppani. Koska ilmoitusvelvollinen ei voinut osoittaa, että se soveltaisi toiminnassaan riskiperusteisia menettelyjä asiakkaan poliittisen vaikutusvallan toteamiseksi, Lupa- ja valvontavirasto katsoo ilmoitusvelvollisen laiminlyöneen ResL 3 luvun 13 §:ää.

Ilmoitusvelvollisella on ollut ResL 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukainen velvollisuus kiinnittää huomiota epätavallisiin liiketoimiin ja selvittää tarvittaessa varojen alkuperä. ResL 3 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohdan mukaan ilmoitusvelvollisella on myös ollut velvollisuus säilyttää selonottovelvollisuuden täyttämiseksi hankitut välttämättömät tiedot.

Lupa- ja valvontavirasto on tarkastuksellaan tunnistanut useita liiketoimia, joihin ilmoitusvelvollisen olisi tullut kiinnittää huomiota ja joissa varojen alkuperä olisi tullut selvittää. Ilmoitusvelvollinen on 28.5.2024 päivätyssä selvityksessään kuvannut eräisiin panttiesineisiin liittyviä selonotto toimia, mutta saatuja vastauksia ei ollut tallennettu järjestelmään. Näin ollen ilmoitusvelvollinen ei ole voinut osoittaa valvontaviranomaiselle täyttäneensä selonottovelvoitensa tai sitä, että sen asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menettelyt ovat olleet riittäviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien hallitsemiseksi. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että ilmoitusvelvollinen on laiminlyönyt ResL 3 luvun 4 §:ssä säädetyn velvollisuuden selvittää asiakkaan epätavallisia liiketoimia.

Ilmoitusvelvollisella on ollut myös ResL 4 luvun 1 §:n mukainen velvollisuus tehdä epäilyttävää liiketoimea koskeva ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle. Ilmoitusvelvollinen ei kuitenkaan ollut tehnyt tällaisia ilmoituksia, vaikka sillä ei ollut esittää sellaista luotettavaa selvitystä, jonka perusteella ilmoitukset olisi voitu jättää tekemättä. Selkein laiminlyönti liittyy panttiesineen 127912 myyntiin. Tapauksessa panttiesine myytiin käteismaksulla 17 500 euron hintaan asiakkaalle, jonka henkilöllisyyttä ei ollut lainkaan selvitetty. Ilmoitusvelvollinen ei ollut lainkaan selvittänyt käteisvarojen alkuperää eikä tehnyt ilmoitusta epäilyttävästä liiketoimesta, vaikka ilmoitus olisi tullut tehdä käteismaksun poikkeuksellisen suuruuden perusteella. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että ilmoitusvelvollinen on laiminlyönyt ResL 4 luvun 1 §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuuttaan ainakin tämän liiketoimen osalta.

Koska ilmoitusvelvollinen on laiminlyönyt kokonaisuudessaan useita keskeisiä rahanpesulain velvoitteita, Lupa- ja valvontavirasto arvioi ilmoitusvelvollisen laiminlyönnit vakaviksi. Vakavimpina rikkomuksina valvontavirasto pitää selonottovelvoitteen rikkomista ja epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen tekemättä jättämistä.

Lupa- ja valvontavirasto suhtautuu myönteisesti siihen, että ilmoitusvelvollinen on ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin suoritetun tarkastuksen jälkeen. Hallinnollisen seuraamuksen määräämisen kannalta asialla ei kuitenkaan ole merkitystä, sillä Lupa- ja valvontavirasto arvioi ilmoitusvelvollisen menettelyä tarkastushetken tilanteen perusteella. Puutteiden korjaamista vasta sen jälkeen, kun valvontaviranomainen on kiinnittänyt niihin huomiota, ei voida myöskään pitää oma-aloitteisena rikkomusten korjaamisena siten, että hallinnollinen seuraamus voitaisiin jättää määräämättä. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto joka tapauksessa edellyttää aina, että ilmoitusvelvollinen ryhtyy viivytyksettä toimiin sen toiminnassa havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Johtopäätöksensä Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaikki sen edellä yksilöimät laiminlyönnit ovat rahanpesulain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rikemaksun ja 8 luvun 3 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun alaisia tekoja.

5 Hallinnollinen seuraamus

5.1 Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen

Rahanpesulain perusteella Lupa- ja valvontaviraston on määrättävä hallinnollinen seuraamus ilmoitusvelvollisen toiminnassa havaittujen laiminlyöntien takia.

ResL 8 luvun 1 §:n mukaan valvontaviranomainen määrää rikemaksun sen valvottavaksi 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetylle ilmoitusvelvolliselle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo lainkohdassa yksilöityjä rahanpesulain velvoitteita. Jos laiminlyönnit ovat vakavia, toistuvia tai järjestelmällisiä, valvontaviranomainen määrää ResL 8 luvun 3 §:n nojalla seuraamusmaksun.

Koska ilmoitusvelvollinen on toiminnassaan laiminlyönyt useita rahanpesulain keskeisimpiä velvoitteita, laiminlyönnit on arvioitava vakaviksi. Tästä syystä asiassa ei voida määrätä rikemaksua, vaan määrättäväksi tulee rahanpesulain 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Ennen asian ratkaisemista Lupa- ja valvontavirasto varasi ilmoitusvelvolliselle tilaisuuden esittää käsityksensä asiasta ja esittää asiaan liittyvää selvitystä. Ilmoitusvelvollinen on 2.4.2026 Lupa- ja valvontavirastolle toimittamassaan selvityksessä toivonut, ettei sille koituisi seuraamuksista puutteista, jotka on korjattu niiden tultua ilmoitusvelvollisen tietoon keväällä 2024.

Lupa- ja valvontavirasto kuitenkin katsoo, että asiassa ei ole ilmennyt sellaista seikkaa, jonka perusteella hallinnollinen seuraamus voitaisiin rahanpesulain nojalla jättää määräämättä.

Lupa- ja valvontavirasto määrää rahanpesulain 8 luvun 3 §:n 1 momentin 1, 1 a, 2, 4, 9 ja 10 kohdan nojalla Takuupantti Oy:lle seuraamusmaksun sen johdosta, että ilmoitusvelvollinen on tahallaan tai huolimattomuudesta vakavasti laiminlyönyt noudattaa seuraavia säännöksiä:

1. ResL 2 luvun 3 §:ää riskiarvion laatimisesta sekä ResL 3 luvun 1 §:ää rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien yksilöimisestä ja arvioimisesta;
2. ResL:n 3 luvun 2 §:ää siltä osin, kun ilmoitusvelvollinen ei ollut tunnistanut asiakasta taikka todentanut asiakkaiden henkilöllisyyksiä;
3. ResL:n 3 luvun 13 §:ää, kun ilmoitusvelvollisella ei ollut olemassa asianmukaisia riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvia menettelyjä sen toteamiseksi, onko asiakas tai tämän tosiasiallinen edunsaaja poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö tai tällaisen henkilön perheenjäsen tai yhtiökumppani; sekä
4. ResL 3 luvun 4 §:ää, kun ilmoitusvelvollinen ei ollut täyttänyt selonottovelvollisuuttaan ja ResL 4 luvun 1 §:ää, kun ilmoitusvelvollinen ei ollut tehnyt ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista.

5.2 Seuraamusmaksun määrä

ResL 8 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan muulle kuin luotto- tai rahoituslaitokselle määrättävän seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Saman pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen oikeushenkilölle määräämä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saavutettu hyöty, jos se on määritettävissä, tai miljoona euroa, sen mukaan kumpi on korkeampi.

Tässä tapauksessa Takuupantti Oy:n ei voida katsoa saavuttaneen laiminlyönneillään määriteltävissä olevaa hyötyä, jolloin seuraamusmaksun enimmäismäärä on miljoona euroa.

Rahanpesulain 8 luvun 5 §:n 1 momentin mukaisesti Lupa- ja valvontavirasto on seuraamusmaksua koskevassa kokonaisarviossaan ottanut huomioon ilmoitusvelvollisen menettelyn laadun, laajuuden ja keston. Ilmoitusvelvollinen on toiminnassaan vakavasti laiminlyönyt riskien arvioinnin sekä asiakkaan tunnistamiseen, henkilöllisyyden todentamiseen ja selonottoon liittyvät velvollisuutensa samoin kuin ilmoitusvelvollisuutensa. Nämä velvoitteet ovat rahanpesulain keskeisimpiä velvoitteita.

Rahanpesulaissa säädetyn hallinnollisen seuraamuksen määrääminen ei edellytä, että rahanpesua tai terrorismin rahoittamista olisi ilmoitusvelvollisen laiminlyönnin tai rikkomuksen vuoksi tosiasiallisesti tapahtunut tai että sitä olisi edes voinut tapahtua. Puutteellisten

menettelytapojensa vuoksi ilmoitusvelvollisen voidaan kuitenkin arvioida altistuneen rahanpesun ja terrorismin riskille.

Päätöksessä aiemmin yksilöidyssä tapauksessa ilmoitusvelvollinen on ottanut vastaan 17 500 euron suuruisen käteismaksun tuntemattomaksi jääneeltä henkilöltä ilman, että se on pyrkinyt selvittämään varojen alkuperää lainkaan taikka tehnyt epäilyttävää liiketoimea koskevaa ilmoitusta. Ilmoitusvelvollisen laiminlyönneistä johtuvan vahingollisen seurauksen (rahanpesun) syntyminen tai syntymättä jääminen on tässä tilanteissa ollut täysin sattumanvaraista, eikä liiketoimen todellista luonnetta ole enää mahdollista arvioida lainkaan.

Ilmoitusvelvollisen menettelylliset puutteet ovat jatkuneet useita vuosia, ainakin maaliskuussa 2024 suoritettuun tarkastukseen asti, ja henkilöllisyyden todentamista ja poliittisen vaikutusvallan selvittämistä koskevat puutteet ovat ulottuneet koko ilmoitusvelvollisen asiakaskuntaan.

Lupa- ja valvontavirasto on seuraamusmaksun määrää koskevassa kokonaisarviossa ottanut huomioon myös ilmoitusvelvollisen yhteistyön Lupa- ja valvontaviraston kanssa, mikä on ollut hyvää.

Lupa- ja valvontavirasto pitää selonottovelvoitteen rikkomisesta ja epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen tekemättä jättämistä ilmoitusvelvollisen vakavimpina laiminlyönteinä. Tämän vuoksi ne toimivat seuraamusmaksun mitoittamisen lähtökohtana. Ilmoitusvelvollisen muut seuraamusmaksun alaiset rahanpesulain laiminlyönnit on otettu huomioon seuraamusmaksun määrää korottavina tekijöinä.

Oikeudenmukaista seuraamusmaksua mitatessaan Lupa- ja valvontavirasto on huomionnut ilmoitusvelvollisen taloudellisen aseman. Ilmoitusvelvollisen liikevaihto viimeksi päättyneellä tilikaudella vuonna 2024 oli tilinpäätöstietojen mukaan noin 1 110 000 euroa. Tilikauden tappio oli noin 55 000 euroa.

Suorittamansa kokonaisarvioinnin perusteella Lupa- ja valvontavirasto määrää Takuupantti Oy:lle kolmenkymmenenkolmen (33 000) euron suuruisen seuraamusmaksun päätöksessä todetuista rahanpesulain velvoitteiden laiminlyönneistä.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Rahanpesulain 8 luvun 8 §:n mukaisesti seuraamusmaksupäätös julkistetaan Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla.

6 Sovellettavat säännökset

Päätöksessä mainitut lainkohdat.

Hallintolaki (434/2003) 34 §.

7 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

8 Päätöksen hyväksyminen

Ryhmäpäällikkö Ilkka Heikkilä

Ylitarkastaja Raisa Badiali

Tämä asia on allekirjoitettu sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

9 Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Raisa Badiali.

Sähköposti raisa.badiali@lvv.fi, puhelin 0295 256 095.

10 Jakelu

Päätös Takuupantti Oy

11 Liitteet

Valitusosoitus (Liite 1)

Maksuosoitus (Liite 2)

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/52231/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/52231/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Badiali Raisa 05.05.2026 05:36

Ratkaisija Heikkilä Ilkka 05.05.2026 11:38